

Seminari

“La reagrupació familiar davant la nova conjuntura político-econòmica a l'Estat espanyol”

30 de juny de 2009
Institut d'Infància i Món Urbà (CIIMU)
Pg. Vall d'Hebron, 171
Campus Mundet (UB)
Edifici del Teatre
08035 Barcelona

Coordinació científica:

- **Claudia Pedone**, Directora de l'Àrea d'Immigració de l'Institut d'Infància i Món Urbà (CIIMU)
- **Gloria Rendón**, Responsable del Programa d'Acompanyament a la Reagrupació Familiar, Direcció d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona

El coneixement sobre els efectes que té la migració transnacional en les relacions de gènere i generacionals en les famílies migrants és incipient a Europa, en general, i, en particular, en l'Estat espanyol. Això significa que la rellevància que aquests aspectes han adquirit en els fluxos migratoris des de països del Tercer Món al Primer en els últims quinze anys tot just han estat explorats. En molts casos, les dones s'han convertit en la primera baula de la cadena migratòria i el projecte migratori s'ha tornat eminentment familiar. La migració internacional provoca un reajustament a l'interior de la família, en les relacions entre dones i homes, i entre les generacions. Així en primer lloc s'observa una negociació de les relacions familiars. En segon lloc s'identifiquen variacions en les modalitats de reagrupació familiar, organitzada pel membre de la família que ha emigrat. I, en tercer lloc, es reconeixen diferències entre les vivències dels fills i les filles de famílies migrants tant en el lloc d'origen com en el de destinació.

Encara que en l'última dècada nombroses investigacions qualitatives han posat en relleu la diversitat, heterogeneïtat i complexitat dels projectes, dinàmiques, pràctiques i estratègies migratòries, les retòriques polítiques, mediàtiques i educatives tendeixen a presentar imatges excessivament homogènies i indiferenciades d'aquests fluxos migratoris. Aquests estudis han demostrat que aquests fluxos migratoris es generen a partir de decisions que involucren a la major part dels membres dels grups domèstics extensos i que, per això, la família es revela com un espai de negociació però també de conflicte. La nova configuració espaciotemporal de la migració enfronta nous desafiaments polítics, socials i familiars tant a les societats d'origen com a les de destinació.

La normativa sobre les migracions condiciona significativament les oportunitats dels migrants, restringeix o impulsa l'abast de la capacitat d'agència i dona forma a les seves experiències de vida, per exemple, restringint o negant l'accés al mercat laboral,

als beneficis socials, a la participació política, així com el dret a viure en família. D'aquesta manera, les normes migratòries construeixen categories de persones i creen noves formes de desigualtat, però també reforcen les desigualtats econòmiques i socials preexistents i les divisions que estan, sovint, basades en les relacions de gènere i generacionals. Fins i tot si es formulen en termes aparentment neutres, els diferents drets (formals i informals) lligats a la regulació de la immigració i la residència solen operar d'una forma marcada pel gènere, la nacionalitat i l'edat. Les persones que entren a un país per motius familiars formen una categoria de migrants on això és particularment aplicable.

Si bé durant les dues últimes dècades la migració per motius familiars ha estat la principal via d'entrada als països del centre i nord d'Europa, tant les polítiques com els processos empírics reals de migració familiar han estat un camp d'investigació relativament poc curós.

A nivell de gestió, la reagrupació familiar en les societats d'acollida planteja reptes a escala local, nacional i transnacional. A escala local i de forma pionera l'Ajuntament de Barcelona, duu a terme el Programa d'acompanyament a la reagrupació familiar, que busca preparar i acompanyar els processos de retrobament familiar a la ciutat. Fins al mes de març de 2009 s'ha treballat amb més de 500 nuclis familiars en procés de reagrupació, la qual cosa permet realitzar una aproximació des de l'àmbit local a aquests processos.

Aquest seminari té com objectiu establir un diàleg entre investigadors i investigadores dedicats a l'anàlisi dels processos migratoris familiars cap a l'Estat espanyol i les institucions i agents involucrats en les polítiques públiques relacionades amb la migració familiar i així poder aportar elements per a la valoració, el disseny i l'execució de les mateixes, a partir de la presa en consideració de les realitats i de les perspectives de les famílies migrants.

PROGRAMA

dimarts 30 de juny de 2009

de 10h00 a 14h00

Polítiques de migració familiar a Europa. El control de la migració a través de les famílies

Sandra Gil Araujo, Investigadora Juan de la Cierva, Universitat de Granada, GIIM

Pausa - cafè

Programa d'acompanyament a nuclis familiars reagrupats: reptes i oportunitats, una visió global

Gloria Rendón, Àrea d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona

Espai de debat

de 14h00 a 16h00

Dinar

de 16h00 a 20h00

Estratègies de reagrupació en les famílies migrants llatinoamericanes. Troballes empíriques per a la discussió

Claudia Pedone, CIIMU-GIIM

Intervenció d'experts i expertes i debat: La reagrupació familiar: una mirada integral

- Las xarxes socials
- Inserció en els àmbits socioeducatius de destinació, diferències amb origen
- Diversitat d'orígens i llengües: Xina i Pakistan
- El marc normatiu
- Les relacions familiars travessades pel gènere i les generacions

A la sessió de la tarda es proposen les temàtiques anteriorment esmentades per part del CIIMU i de l'Ajuntament per propiciar la intervenció de cadascun/a dels o les experts/es.

Nombre de participants: 30